

Z-C A BURMISTRZA MIASTA RUMI

tel. (58) 679 65 00 burmistrz.pw@um.rumia.pl

WSS.0641.2.4.2024

17.04.2024
- w trybie zwykłym
- przedmiotowy wady
Kv!

Rumia, dnia 16 kwietnia 2024 r.

Pan

Krzysztof Woźniak

Przewodniczący

Rady Miejskiej Rumii

W załączeniu przekazuję sprawozdanie za rok 2023 z Gminnego Programu Działań na rzecz Osób z Niepełnosprawnością na lata 2022-2024 celem wniesienia na sesję Rady Miasta .

Z poważaniem,

ZASTĘPCA BURMISTRZA

mgr Piotr Wittbrodt

21.08.2024
- przedmiotowy wady
- kon. spec.
Kv?

SPRAWOZDANIE
Z GMINNEGO PROGRAMU DZIAŁAŃ NA RZECZ OSÓB
Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ NA LATA 2022 - 2024
ZA 2023 ROK

SPIS TREŚCI:

1. WPROWADZENIE.....	3
1.1 ROZWÓJ USŁUG SPOŁECZNYCH I DEINSTYTUCJONALIZACJA.....	4
1.2 CHARAKTERYSTYKA OSÓB I RODZIN OBJĘTYCH WSPARCIEM	5
2. WSPARCIE OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ I W WIEKU SENIORALNYM.....	8
2.1 USŁUGI OPIEKUŃCZE	8
2.2 SPECJALISTYCZNE USŁUGI OPIEKUŃCZE DLA OSÓB Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI.....	8
2.3 PROGRAM RZĄDOWY „OPIEKA 75+”	9
2.4 PROGRAM RZĄDOWY „ASYSTENT OSOBISTY OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNEJ”	9
2.5 PROGRAM RZĄDOWY „OPIEKA WYTCHNIENIOWA”	10
2.6 PROGRAM RZĄDOWY „KORPUS WSPARCIA SENIORÓW” – TELEOPIEKA.....	10
2.7 PROGRAM RZĄDOWY „CENTRUM OPIEKUŃCZO – MIESZKALNE”	12
2.8 KLUB SENIORA „SENIOR +”	12
2.9 ŚRODOWISKOWY DOM SAMOPOMOCY	13
2.10 WARSZTATY TERAPII ZAWODOWEJ.....	13
2.11 MIESZKANIE WSPIERANE I TRENINGOWE.....	13
2.12 USŁUGI OPIEKUNA MEDYCZNEGO.....	14
2.13 POBYT W DOMU POMOCY SPOŁECZNEJ.....	15
3. ŚWIADCZENIA FINANSOWE.....	18
4. UBEZPIECZENIE ZDROWOTNE FINANSOWANE ZE ŚRODKÓW PUBLICZNYCH.....	19
5. REALIZACJA ZADAŃ W ZAKRESIE ŚWIADCZEŃ RODZINNYCH DLA OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ.....	20
6. PODSUMOWANIE I POTRZEBY	21

1. WPROWADZENIE

Gminny Program Działań na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością stanowi lokalny element polityki Gminy Miejskiej Rumia wobec osób niepełnosprawnych i jest programem operacyjnym do Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Miejskiej Rumia na lata 2021-2024.

Zgodnie z art. 17 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tj. Dz. U. z 2020 r. poz. 1876, 2369, z 2021 r. poz. 794, 803 ze zm.) do zadań gminy należy podejmowanie innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznaczonych potrzeb, w tym tworzenie i realizacja programów ośłonowych.

Rada Miejska Rumi podjęła Uchwałę Nr XXVI/372/2021 w dniu 28 stycznia 2021 roku w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Gminy Miejskiej Rumia na lata 2021 - 2024. W gminnej strategii niepełnosprawność uznano jako obszar priorytetowy w działaniach na lata 2021 - 2024, III cel strategiczny Zapobieganie i przeciwdziałanie marginalizacji społecznej oraz wykluczeniu osób starszych, niepełnosprawnych, bezrobotnych, ubogich, bezdomnych lub długotrwale chorych. Natomiast otwartość władz miasta na potrzeby osób niepełnosprawnych zaliczono do mocnych stron obszaru niepełnosprawność w Rumi. UCHWAŁĄ NR XXXIV/482/2021 RADY MIEJSKIEJ RUMI z dnia 25 listopada 2021 r. przyjęto Gminnego Programu Działań na rzecz Osób z Niepełnosprawnością na lata 2022 - 2024

1.1 ROZWÓJ USŁUG SPOŁECZNYCH I DEINSTYTUCJONALIZACJA

Na konieczność rozwoju i integracji usług społecznych wskazuje się w dokumentach programujących polityki publiczne Unii Europejskiej. Priorytetem jest rozwój kompleksowych lokalnych systemów usług społecznych użyteczności publicznej, świadczonych dla ogółu mieszkańców bezpłatnie lub za cenę niestanowiącą bariery dostępu. Ważnym elementem unijnej agendy jest strategia deinstytucjonalizacji oznaczająca **rozwój wsparcia środowiskowego, które oparte na dostępnych na poziomie lokalnym usługach i pozwala ograniczyć do minimum liczbę placówek całodobowego stałego pobytu.**

Przechodzenie od opieki instytucjonalnej do opieki świadczonej w środowisku rodzinnym i społeczności lokalnej jest jednym z kryteriów spełnienia warunkowości podstawowej dla polityki spójności w obszarze społecznym na lata 2021-2027.

Działania związane z deinstytucjonalizacją usług zostały uwzględnione w projekcie „**Krajowego Programu Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu. Aktualizacja 2021-2027 z perspektywą do roku 2030**”, gdzie w ramach poszczególnych priorytetów i działań Programu zaplanowano inicjatywy dotyczące przejścia od opieki instytucjonalnej do opieki świadczonej na poziomie lokalnych społeczności, zgodnie z ogólnoeuropejskimi wytycznymi w tym zakresie.

PROCES DEINSTYTUCJONALIZACJI OBEJMUJE DZIAŁANIA ZMIERZAJĄCE DO ROZWOJU USŁUG SPOŁECZNYCH W SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ. JEGO GŁÓWNE ZAŁOŻENIA TO:

- dominacja priorytetu usług społecznych realizowanych w środowisku zamieszkania nad usługami stacjonarnymi;
- rozwój lokalnych i zindywidualizowanych usług, w tym usług o charakterze zapobiegającym, które mają ograniczyć konieczność opieki instytucjonalnej;
- realizacja działań zmierzających do wykorzystania zasobów i potencjału instytucjonalnej opieki długoterminowej na poczet rozwoju nowych usług środowiskowych w społeczności lokalnej;
- zabezpieczenie usług stacjonarnej opieki długoterminowej jako elementu systemu usług;

- zwiększenie udziału rodzin i rodzinnych form pieczy zastępczej w opiece i wychowaniu dzieci;
- zbudowanie skutecznego i trwałego systemu świadczenia usług społecznych dla osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu;
- włączenie społeczne osób z niepełnosprawnościami dające możliwość życia w społeczności lokalnej niezależnie od stopnia niepełnosprawności;
- stworzenie skutecznego systemu usług społecznych dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla osób w kryzysie bezdomności oraz osób zagrożonych bezdomnością;

Strategia zakłada szeroką współpracę administracji rządowej z samorządami oraz sektorem pozarządowym.

STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH DLA GMINY MIEJSKIEJ RUMIA NA LATA 2021-2024 ZAKŁADA ROZWÓJ USŁUG SPOŁECZNYCH DLA MIESZKAŃCÓW W MIEJSCU DOTYCHCZASOWEGO ZAMIESZKANIA.

PROCES DEINSTYTUCJONALIZACJI DLA OSÓB STARSZYCH ORAZ Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI, ROZWÓJ USŁUG SPOŁECZNYCH NA RZECZ OSÓB STARSZYCH - WSPARCIE OSÓB STARSZYCH W KRYZYSIE obejmuje przede wszystkim:

- wspieranie rodzin pełniących funkcje opiekuńcze nad seniorami;
- dostosowanie systemu wsparcia osób starszych do potrzeb starzejącego się społeczeństwa;
- rozwój dobrej jakości i przystępnych cenowo usług opiekuńczych, świadczonych w środowisku zamieszkania przez profesjonalnie przygotowany personel;
- rozwijanie klubów samopomocy (w tym klubów seniora);
- rozwijanie sieci mieszkań wspomaganych, sieci dziennych domów pomocy, gospodarstw opiekuńczych oraz sieci rodzinnych domów pomocy;
- rozwój alternatywnych form wsparcia, takich jak usługi sąsiedzkie czy teleopieka;
- rozwój działalności wolontarystycznej w środowiskach lokalnych.

PROCES DEINSTYTUCJONALIZACJI W OBSZARZE ROZWÓJU USŁUG SPOŁECZNYCH NA RZECZ OSÓB Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI - WSPARCIE OSÓB Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI W KRYZYSIE POLEGA PRZEDZIE WSZYSTKIM NA:

- koordynacji systemu realizacji usług społecznych z usługami zdrowotnymi poprzez rozwój działalności centrów zdrowia psychicznego;
- wspieraniu rodzin pełniących funkcje opiekuńcze nad osobami z zaburzeniami psychicznymi rozwój opieki wytchnieniowej;
- prowadzenie grup samopomocowych i wsparcia;
- asystentury osób z niepełnosprawnością;
- rozwój ośrodków wsparcia takich jak centra opiekuńczo-mieszkalne;
- rozwój specjalistycznych usług opiekuńczych;
- rozwój dziennych form pobytu typu ŚDS.

PROCES DEINSTYTUCJONALIZACJI W OBSZARZE ROZWÓJU USŁUG SPOŁECZNYCH NA RZECZ OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI - WSPARCIE OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI

- zapewnienie opieki dziennej potrzebującym jej osobom z niepełnosprawnościami;
- rozwój mieszkalnictwa treningowego i wspomaganego;
- rozwój sieci centrów opiekuńczo-mieszkalnych;
- rozwój sektora ekonomii społecznej – tworzenie podmiotów ekonomii społecznej, w tym przedsiębiorstw społecznych jako dostarczycieli usług społecznych oraz potencjalnych pracodawców dla uczestników podmiotów reintegracyjnych;
- utworzenie szybkiej ścieżki dostępu do informacji i oferty wsparcia dla osób z niepełnosprawnością poniżej 16 r.ż.;
- rozwój potencjału osób z niepełnosprawnościami, aktywne włączanie ich w życie lokalnej społeczności;
- przeciwdziałanie wykluczeniu, m.in. cyfrowemu;
- aktywizacja zawodowa osób.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w roku 2023 w odpowiedzi na ww. procesy deinstytucjonalizacji realizował dla osób starszych, z niepełnosprawnością, w kryzysie zdrowia psychicznego następujące działania:

- Gminny Program Działań na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością na lata 2022 – 2024;
- Usługi w ramach Programu „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej”- edycja 2023;
- Usługi w ramach Programu „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2023;
- Usługi w Projekcie „Wspieramy ich codzienność” – edycja 2023;
- Usługi w ramach Programu „Korpus Wsparcia Seniorów” – edycja 2023 – TELEOPIEKA;
- Usługi w ramach Programu „Opieka 75 +” – edycja 2023;
- Program „Posiłek w szkole i w domu” – edycja 2023;
- Program „Za życiem” – edycja 2023;
- Usługi mieszkalnictwa wspomaganego i treningowego;
- Usługi opiekuna medycznego;
- Usługi opiekuńcze zwykłe;
- Usługi specjalistyczne dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- Usługi Centrum Opiekuńczo Mieszkalnego;
- Usługi Środowiskowego Domu Samopomocy;
- Usługi Warsztatu Terapii Zajęciowej;
- Usługi Klubu Seniora Senior +;
- Wsparcie finansowe;
- Wsparcie psychologiczne;
- Wsparcie poradnictwa specjalistycznego.

1.2 CHARAKTERYSTYKA OSÓB I RODZIN OBJĘTYCH WSPARCIEM

Z danych uzyskanych z Wydziału Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Rumi wynika, że na dzień 31 grudnia 2023 roku, na obszarze miasta było zameldowanych na pobyt stały 46 536, czasowy 804 i łącznie **47 340,00** mieszkańców. Wsparciem wynikającym z ustawy o pomocy społecznej, objęto w 2023 roku **813** rodzin, składających się z 1 579 osób, co stanowi 3,33 % ogółu mieszkańców miasta.

W 2023 z pomocy Ośrodka skorzystało 813↑ rodzin. To o 89 więcej niż w roku 2022 roku i tylko o 8 mniej w stosunku do roku 2021. Jak wynika z danych sprawozdawczych ogólna liczba rodzin korzystających z pomocy finansowej systematycznie spada. Jest to konsekwencja przede

wszystkim bardzo niskich kryteriów dochodowych kwalifikujących do pomocy społecznej (776 zł dla osoby samodzielnie gospodarującej, 600 zł na osobę w rodzinie) zgodnie z ustawą o pomocy społecznej oraz możliwościami finansowymi gminy.

Liczba rodzin objęta wyłączną pracą socjalną systematycznie wzrasta, wyjątkiem był rok 2022 kiedy to priorytetem w działaniu ośrodka było wsparcie obywateli Ukrainy i zabezpieczenie ich podstawowych potrzeb. W sytuacji realizacji nowych działań bez zwiększenia kadry konieczne jest wyznaczenie priorytetów w zadaniach.

Tabela nr 1 Struktura rodzin objętych pomocą społeczną

Wyszczególnienie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
rodziny ogółem	813↑	1478
o liczbie osób w rodzinie 1	489↑	434
2	121↑	160
3	82↓	249
4	62↓	256
5	26↓	145
6 i więcej	33↑	234
rodziny z dziećmi ogółem	218	865
o liczbie dzieci 1	90↑	231
2	69↓	266
3	31↓	160
4	14↓	99
5	9↓	69
6	4↑	18
7 i więcej	1↓	22
rodziny niepełne ogółem	70↑	238
o liczbie dzieci 1	21↓	65
2	25↑	71
3	12↑	56
4 i więcej	12↑	79
rodziny emerytów i rencistów ogółem	83↑	114
o liczbie osób 1	62↑	62
2	15↑	30
3	3	9
4 i więcej	3	13

Wśród objętych pomocą społeczną najczęściej było gospodarstw jednoosobowych. Stanowiły one ponad połowę (**60,16%**) tej populacji. Kolejne dwa miejsca zajęły gospodarstwa dwu (**14,88%**) i trzy (**10,08%**) osobowe. Rodziny mające w swojej strukturze dzieci stanowiły tu **29,83%**. W tej grupie najliczniejsze były rodziny z jednym lub dwojgiem dzieci. Rodzin wielodzietnych tj. o liczbie dzieci 3 i więcej było w 2023 roku 59(o 5 mniej niż w 2022). W strukturze rodzin dzietnych, aż 68 miały niepełną strukturę (**32,11%**). **83** rodziny korzystające ze wsparcia (**10,10%** stanowiły rodziny emerytów i rencistów z czego aż 62 z nich (74,69%) stanowiły gospodarstwa jednoosobowe.

W 2023 roku środowiska ubogie stanowiły 43,18% ogółu korzystających (351 środowisk), a środowiska dotknięte problemem niepełnosprawności 41,82% (340 środowisk). W tych grupach ilość korzystających ze wsparcia pozostaje na podobnym poziomie co w roku 2022. Kolejne miejsce zajmuje długotrwała lub ciężka choroba 34,68% (282 środowiska), alkoholizm 11,65 % (95 środowisk), bezrobocie 10,70% (87 środowisk), bezdomność 7,13% (58 środowisk), bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego 10,08% (56 środowisk) i potrzeba ochrony macierzyństwa 7,01% (57 środowisk), Przedstawione dane wskazują, że systematycznie spada liczba rodzin dotkniętych problemem ubóstwa z 497 rodzin w 2019 roku do 351 rodzin w 2023 roku.

W roku 2023 odnotowano w stosunku do roku 2022 wzrost ogólnej liczby korzystających ze wsparcia o 89 środowisk.

Wśród powodów udzielenia pomocy widoczny jest znaczny wzrost (o 26 środowisk) w stosunku do 2022 roku, bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego i o 30 długotrwałej i ciężkiej choroby.

Od wielu lat ubóstwo i niepełnosprawność, stanowią główne powody udzielania pomocy.

Tabela nr 2 Powody przyznania pomocy w latach 2019-2023

Powód trudnej sytuacji życiowej	I. rodzin					I. osób w rodzinach				
	2019	2020	2021	2022	2023	2019	2020	2021	2022	2023
Ubóstwo	497	476	398	352	351↓	859	801	626	551	540
Sieroctwo	1	0	0	0	1↑	1	0	0	0	3
Bezdomność	73	63	64	59	58↓	77	66	71	65	60
Potrzeba ochrony macierzyństwa	75	75	60	49	57↑	374	358	269	223	272
Bezrobocie	105	121	80	93	87↓	258	312	220	123	192
Niepełnosprawność	518	436	358	336	340↑	875	687	522	478	495

Długotrwała lub ciężka choroba	258	233	230	258	288↑	464	370	303	362	401	
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	82	56	44	56	82↑	290	210	175	233	338	
W tym:	r. niepełne	57	44	31	41	57↑	328	142	106	149	203
	r. wielodzietne	30	14	13	16	30↑	273	86	77	95	179
Przemoc w rodzinie	7	11	10	5	7↑	37	27	31	21	18	
Alkoholizm	95	91	111	97	95↓	122	105	140	134	119	
Narkomania	15	6	8	11	15↑	5	8	12	17	19	
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	5	11	16	11	5↓	14	13	25	11	5	
Zdarzenie losowe	6	20	11	4	6↑	13	39	29	12	22	
Sytuacja kryzysowa	26	7	2	12	26↑	9	12	5	25	50	

2. WSPARCIE OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ I W WIEKU SENIORALNYM

Rozwój usług społecznych w kontekście deinstytucjonalizacji realizowany był poprzez:

2.1 USŁUGI OPIEKUŃCZE

W 2023 roku usługi opiekuńcze w ramach zadań własnych przyznano 28 ↑ osobom. Na realizację usług opiekuńczych wydatkowano kwotę 171 497,31 zł przy odpłatności klientów wynoszącej 22 524,32 zł. W całym 2023 roku zrealizowano 5 011,00 godzin, o łącznej wartości 164 758,40 zł. Koszt 1 godziny usług opiekuńczych wynosił 32,00 zł ↑ w dni robocze i 36,80 zł ↑ w pozostałe dni.

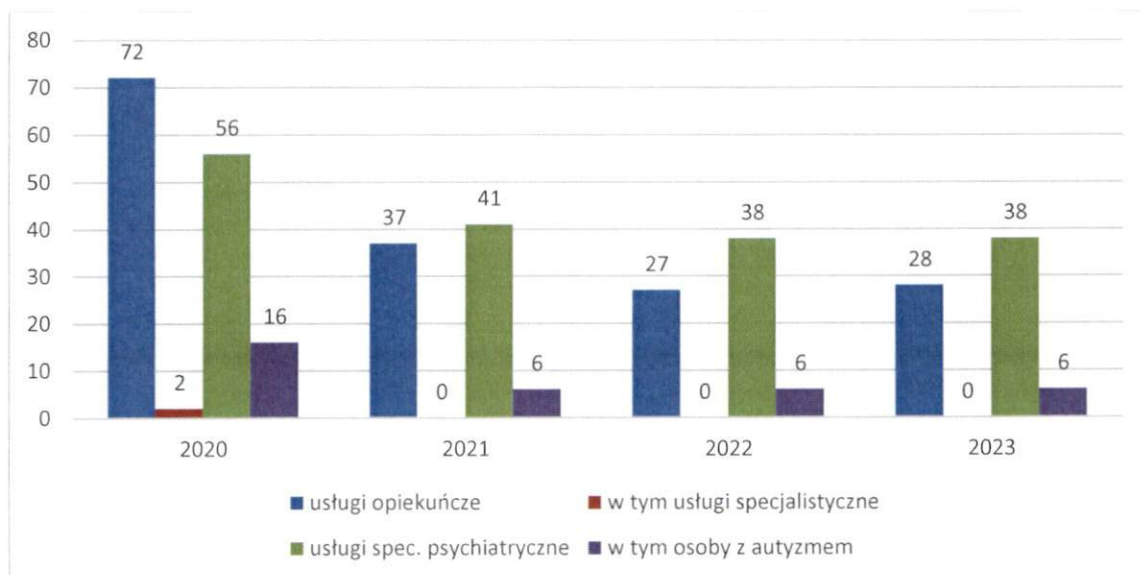
2.2 SPECJALISTYCZNE USŁUGI OPIEKUŃCZE DLA OSÓB Z ZABURZENIAMI PSYCHICZNYMI

Realizowanymi w ramach zadań zleconych objętych zostało 38 osób, w tym 3 osoby z autyzmem. Wartość zrealizowanych specjalistycznych usług opiekuńczych to 720 562,68 ↑ zł. Zrealizowano 19 274,50 godzin, z odpłatnością klientów na poziomie 43 558,36 zł.

Wzorem lat poprzednich ten rodzaj usług opiekuńczych świadczone zarówno w ramach własnych zasobów kadrowych, jak i na podstawie zawartych umów z wykonawcą zewnętrznym.

Koszt 1 godziny świadczonej przez firmę „Jolex” w przypadku osób ze spektrum autyzmu to **55,00 zł ↑** oraz **38,00 zł ↑** w przypadku pozostałych osób. Koszt godziny świadczonej przez MOPS to **39,59 zł. ↑**

Wykres nr 1 Usługi świadczone w latach 2020 - 2023

Liczba usług opiekuńczych spadła po roku 2020 w związku z wprowadzeniem rządowego Programu „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” oraz „Opieka wytnieniowa”.

2.3 RZĄDOWY PROGRAM OPIEKA 75 +

Ponadto w roku 2023 ośrodek, już po kolejny wziął udział w programie rządowym „Opieka 75 plus”. Celem programu jest poprawa dostępności do usług opiekuńczych zarówno dla osób samotnych, jak również pozostających w rodzinach będących w wieku 75 lat i więcej. Przyznano usługi z programu 3 seniorkom, o łącznej wartości 4 928,00 zł. Zrealizowano 154 godziny usług, w 60% dotowanych przez rząd.

2.4 PROGRAM RZĄDOWY „ASYSTENT OSOBISTY OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNEJ”

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej przystąpił w 2023 roku po raz kolejny do Programu MRiPS „Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej – edycja 2023”. Głównym celem Programu było wprowadzenie usług asystenta jako formy ogólnodostępnego wsparcia w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym, której adresatami były osoby posiadające orzeczenie o stopniu niepełnosprawności (znacznym lub umiarkowanym).

Program finansowany był z Funduszu Solidarnościowego, z którego na ten cel Gmina Miejska Rumia pozyskała **668 967,00 zł**. Łączna kwota środków wykorzystanych na realizację programu wynosiła **649 166,20 zł**.

Usługi asystencji osobistej polegały w szczególności na pomocy asystenta w:

- 1) wykonywaniu czynności dnia codziennego dla Uczestnika/Uczestniczki Programu;
- 2) wyjściu, powrocie lub dojazdach z Uczestnikiem/Uczestniczką Programu w wybrane przez Uczestnika/Uczestniczkę miejsca;
- 3) załatwianiu spraw urzędowych;

- 4) korzystaniu z dóbr kultury (np. muzeum, teatr, kino, galerie sztuki, wystawy);
- 5) zaprowadzaniu dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności do placówki oświatowej lub przyprawdzaniu ich z niej.

Od kwietnia 2023 r. do 10.12 2023r. z w/w Programu skorzystało **65 osób**, mieszkańców Rumi, w tym 36 osoby ze znacznym stopniem niepełnosprawności z niepełnosprawnością sprzężoną, 25 osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności oraz 6 osób o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności. W czasie trwania Programu udzielono **15 424** godziny wsparcia w formie asystencji osobistej.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Rumi podpisał umowę na realizację tego zadania z Kaszubską Spółdzielnią Socjalną „Przystań”. W ramach tej umowy 57 osób otrzymało wsparcie w formie usług asystenckich.

Pozostałych 8 Uczestników Programu wskazało wysłanych asystentów, z którymi MOPS Rumia podpisał umowy zlecenie na świadczenie takich usług.

2.5 PROGRAM RZĄDOWY „OPIEKA WYTCNIENIOWA”

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej przystąpił w 2023 roku po raz kolejny do Programu MRiPS „Opieka Wytchnieniowa – edycja 2023”. Głównym celem Programu było wsparcie członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności i osobami posiadającymi orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczenie traktowane na równi z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności, którzy wymagają usług opieki wytchnieniowej.

Program zapewnił osobom korzystającym z czasowego odciążenia od codziennych obowiązków łączących się ze sprawowaniem opieki, zapewnienie czasu na odpoczynek i regenerację.

Od maja 2023 r. 10.12 2023 r. z Programu skorzystało 16 rodzin (opiekun + osoba z niepełnosprawnością), mieszkańców Rumi, w tym 14 osób dorosłych posiadających orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności oraz 2 osoby niepełnoletnie posiadające orzeczenie o stopniu niepełnosprawności. W tym czasie udzielono 3592 godzin wsparcia w formie opieki wytchnieniowej.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Rumi podpisał umowę na realizację tego zadania z Kaszubską Spółdzielnią Socjalną „Przystań”. W ramach tej umowy 14 rodzin (opiekun + osoba z niepełnosprawnością) otrzymało wsparcie w formie opieki wytchnieniowej.

Pozostałych 2 opiekunów osób z niepełnosprawnością wskazało wysłanych asystentów, z którymi MOPS Rumia podpisał umowy zlecenie na świadczenie takich usług.

2.6 PROGRAM RZĄDOWY „KORPUS WSPARCIA SENIORÓW”

Gmina Miejska Rumia przystąpiła w roku 2023 do realizacji Modułu II w ramach Korpusu Wsparcia Seniorów – edycja 2023.

Program był realizowany przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Rumi w terminie od sierpnia 2023 r. do 31.12.2023 r.

Wysokość środków przyznanych Gminie Miejskiej Rumia na realizację MODUŁU II Programu „Korpus Wsparcia Seniorów” w roku 2023 kwotę **5 912,00 zł**. Wysokość środków faktycznie wydatkowanych na realizację MODUŁU II to kwota **4800,84 zł** (w tym: wysokość środków faktycznie wydatkowanych na realizację MODUŁU II programu „Korpus Wsparcia Seniorów” z dotacji- stan na 31.12.2023 r. to kwota 3840,67zł), z czego:

- **2 428,49 zł** – kwota przeznaczona na zakup usługi obsługi systemu polegającego na sprawowaniu całodobowej opieki na odległość nad seniorami przez centrum monitoringu (abonamenty),
- **1 682,35 zł** – kwota przeznaczona na dodatkową gratyfikację (dodatki/premie/nagrody. W realizację MODUŁU II Programu zaangażowanych było **2** pracowników MOPS Rumia,
- **690,00 zł** – aktywacja opasek.

Udział procentowy dotacji w całkowitych kosztach realizacji zadania wynosił 80 %. W roku 2023 Gmina Miejska Rumia korzystała z opasek, które zostały zakupione w roku 2022.

Informacje nt. programu były promowane za pomocą strony internetowej MOPS Rumia, udział w Radzie Seniora oraz poprzez bezpośredni kontakt z Klientami MOPS Rumia. Dodatkowo instytucje współpracujące z MOPS Rumia takie jak Caritas w Rumi oraz Klub Seniora na bieżąco informowały swoich Uczestników o możliwości skorzystania z Programu Korpus Wsparcia Seniorów.

Rzeczywista liczba osób, które przystąpiły do MODUŁU II osób na terenie Gminy Miejskiej Rumia i zostały zakwalifikowane do programu to **21 osób**, które ukończyły 65 rok życia. 19 z tych osób zadeklarowało prowadzenie samodzielnego gospodarstwa domowego. Zakwalifikowane do Programu zostały głównie osoby, które posiadały orzeczenie o stopniu niepełnosprawności, chorujące przewlekłe, są samotne.

Seniorzy korzystający z tego rodzaju wsparcia jak i ich rodziny zgłaszały zwiększenie poczucia bezpieczeństwa swojego oraz swoich bliskich jak i możliwość samodzielnego funkcjonowania w miejscu zamieszkania osób starszych.

Niewielki procent osób korzystających z opasek bezpieczeństwa zgłaszało odczuwanie niepokoju, strach związany z omyłkowym połączeniem się z ratownikiem czy przypadkowym popsuciem opaski.

W czasie trwania Programu w roku 2023 zostało zakupionych 21 usług obsługi systemu polegającej na sprawowaniu całodobowej opieki na odległość nad seniorami przez centrum monitoringu, w ramach których zrealizowano **89** zgłoszeń do dyspozytora przy użyciu opaski bezpieczeństwa. Z tego **5** zgłoszeń zostało zakończonych prośbą o interwencję kogoś z otoczenia, prośbę o interwencję pracownika ośrodka pomocy społecznej a **2** zgłoszenia zostały zakończone wezwaniem służb ratunkowych. Pozostałe połączenia to telefony kontrolne celem uzyskania informacji o zdrowiu i samopoczuciu Klienta, pytania od Klienta, pomyłkowe połączenia.

Wszystkie abonamenty z opasek bezpieczeństwa były obsługiwane przez realizatora, z którym Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Rumi miał podpisaną umowę.

Program Korpus Wsparcia Seniorów – edycja 2023 w naszej opinii przyczynił się do zwiększenia poczucia bezpieczeństwa zarówno seniorów jak i ich rodzin dzięki świadomości, że dane medyczne są monitorowane i nastąpi szybka reakcja na nagłe sytuacje. Potwierdziło się założenie, że cały Program to doskonałe rozwiązanie szczególnie dla osób samotnych, zarówno tych, które korzystają z usług opiekuńczych jak i tych, u których nieprzewidywalność zmiany stanu zdrowia uzasadnia stałe monitorowanie w celu jak najszybszej reakcji odpowiednich służb.

Wykres nr 2

2.7 PROGRAM RZĄDOWY „CENTRUM OPIEKUŃCZO – MIESZKALNE” (NOWE ZADANIE)

W roku 2023 na terenie Rumi w ramach Programu „Centrum Opiekuńczo – Mieszkalne” został wybudowany budynek Centrum Opiekuńczo – Mieszkalnego. Ośrodek wsparcia jakim jest COM przeznaczony jest dla dorosłych osób niepełnosprawnych ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności.

Utworzenie Centrum Opiekuńczo-Mieszkalnego wpisuje się w realizowane już w gminie Rumi programy: „Usługi opiekuńcze dla osób niepełnosprawnych - edycja 2019” oraz „Opieka wytchnieniowa”- edycja 2019 jako uzupełnienie kompleksowej oferty wsparcia dla osób niepełnosprawnych i ich rodzin. Wszechstronnie wdrożony system będzie cechował się długofalowym oddziaływaniem na lokalną społeczność i będzie skutecznie wypełniać lukę w systemie pomocy i wsparcia osób niepełnosprawnych.

Gmina Miejska Rumia utworzyła 8 miejsc na pobyt całodobowy oraz 15 miejsc dla osób, które skorzystają w Centrum Opiekuńczo-Mieszkalnym z pobytu dziennego.

W grudniu 2023 r. MOPS Rumia rozpoczął rekrutację na pobyt dzienny oraz całodobowy.

MOPS Rumia zajmuje się kwalifikacją Uczestników do pobytu w Centrum Opiekuńczo-Mieszkalnym. Po przeprowadzonym w miejscu zamieszkania uczestnika rodzinnym wywiadzie środowiskowym Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Rumi wydaje decyzję w sprawie skierowania i korzystania z usług Centrum.

2.8 KLUB SENIORA „SENIOR +” (NOWE ZADANIE)

Miasto Rumia, we współpracy z Caritas Archidiecezji Gdańskiej w 2023 r. realizowało projekt pod tytułem: „Utworzenie i wyposażenie Klubu Senior Plus Rumia”. Projekt jest dofinansowany ze środków Budżetu Państwa w ramach Wieloletniego Programu Senior Plus na lata 2021-2025, Edycja 2022, Moduł I. Zadanie polegało na utworzeniu Klubu Senior Plus w Centrum Pomocowym Caritas im. Św. Siostry Faustyny w Rumi. W ramach projektu utworzono 30 miejsc w „Klubie Senior Plus” w Rumi.

Klub Seniora Plus jest ośrodkiem wsparcia przeznaczonym dla osób nieaktywnych zawodowo, które ukończyły 60 rok życia, potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu, zapewniającym całodzienne usługi opiekuńcze oraz aktywizację zawodową w sferze fizycznej, intelektualnej oraz społecznej.

MOPS Rumia zajmuje się kwalifikacją Uczestników do powyższego ośrodka wsparcia i na podstawie przeprowadzonego w miejscu zamieszkania uczestnika rodzinnego wywiadu środowiskowego wydaje skierowanie do uczestnictwa w zajęciach Klubu Seniora Plus.

2.9 ŚRODOWISKOWY DOM SAMOPOMOCY (NOWE ZADANIE)

Gmina Miejska Rumia w ramach zadania związanego z rozwojem sieci ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi otrzymała dotację celową na utworzenie nowego środowiskowego Domu Samopomocy. ŚDS mieści się w Rumi, w Centrum Pomocowym im. Św. Siostry Faustyny i jest przeznaczony dla 20 dorosłych osób z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu głębokim, znacznym, umiarkowanym i lekkim, gdy jednocześnie występują inne zaburzenia, zwłaszcza neurologiczne oraz z przewlekłymi zaburzeniami psychicznymi zamieszkałych na terenie gminy Miasta Rumia.

Celem ŚDS jest stworzenie osobom zakwalifikowanym do korzystania z systemu oparcia społecznego poprzez zaspokajanie ich potrzeb bytowych, edukacyjnych, społecznych, które ukierunkowane są na podtrzymywanie i rozwijanie umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia. Zakres i poziom świadczonych usług jest dostosowany do indywidualnych potrzeb i możliwości uczestników.

W październiku 2023 wszystkie zrekrutowane do Środowiskowego domu samopomocy osoby otrzymały od Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rumi decyzje administracyjne na pobyt w ŚDŚ do końca grudnia 2023 r. W grudniu 2023 r. otrzymano plany wspierająco – aktywizujące dla wszystkich 20 Uczestników ŚDŚ, na podstawie których rozpoczęto rekrutację tych osób na pobyt w 2024 r. Wiązało się to również z ponownym przeprowadzeniem przez pracowników socjalnych MOPS Rumia wywiadów środowiskowych z Wnioskodawcami lub ich opiekunami.

2.10 WARSZTATY TERAPII ZAJĘCIOWEJ

Warsztaty terapii zajęciowej prowadzone są przez Caritas Archidiecezji Gdańskiej i mają za zadanie przygotowywać osoby z niepełnosprawnością intelektualną oraz z zaburzeniami psychicznymi do wejścia na rynek pracy. Rynek pracy dla osób z taką niepełnosprawnością to przede wszystkim spółdzielnie socjalne i inne podmioty ekonomii społecznej.

2.11 MIESZKANIE WSPIERANE I MIESZKANIE TRENINGOWE

Gmina Miejska Rumia otrzymała z rezerwy celowej budżetu państwa na rok 2022 środki finansowe na realizację zadania własnego, polegającego na uruchomieniu dwóch mieszkań chronionych dla osób niepełnosprawnych. Środki finansowe pochodzą z Programu kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem”.

Osobie pełnoletniej, która ze względu na trudną sytuację życiową, wiek, niepełnosprawność lub chorobę potrzebuje wsparcia w funkcjonowaniu w codziennym życiu, ale nie wymaga usług w zakresie świadczonym przez jednostkę całodobowej opieki, w szczególności osobie z zaburzeniami psychicznymi, osobie opuszczającej pieczę zastępczą w rozumieniu przepisów o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, młodzieżowy ośrodek wychowawczy, okręgowy ośrodek wychowawczy, zakład poprawczy, schronisko dla nieletnich może udzielić wsparcia w formie pobytu w mieszkaniu chronionym.

Mieszkanie chronione jest formą pomocy społecznej przygotowującą pod opieką specjalistów osoby tam przebywające do prowadzenia samodzielnego życia lub wspomagającą te osoby w codziennym funkcjonowaniu.

W mieszkaniu chronionym wspieranym decyzją administracyjną w 2023 roku Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rumi zostały umieszczone 4 osoby czyli liczba maksymalna, dla której mieszkanie chronione jest przewidziane.

W grudniu 2023 roku rozpoczęto podpisywanie nowych kontraktów socjalnych potrzebnych do wydania decyzji administracyjnej kierującej do zamieszkania w mieszkaniu chronionym wspieranym od stycznia 2024 r.

W mieszkaniu treningowym wspieranym w roku 2023 nie przebywały żadne osoby w związku z brakiem środków finansowych na zatrudnienie specjalistów prowadzących odpowiednie treningi.

2.12 USŁUGI OPIEKUNA MEDYCZNEGO

W okresie od 01 stycznia do 31 grudnia 2023 roku głównym celem działań na rzecz osób niepełnosprawnych było dążenie do integracji społecznej poprzez tworzenie odpowiednich warunków życia oraz zwiększenie dostępu do rehabilitacji społecznej i zawodowej. Osiągnięcie celu głównego możliwe jest dzięki realizacji następujących celów szczegółowych.

- Diagnoza problemów osoby chorej i niepełnosprawnej.
- Pomoc w zaspokajaniu potrzeb związanych z utrzymaniem higieny osobistej, w tym czystości w miejscu zamieszkania, wykonaniu czynności związanych z utrzymaniem czystości estetyki łóżka oraz najbliższego.
- Pomocy w adaptacji do warunków życia.
- Pomoc osobie chorej i niesamodzielną w adaptacji do warunków życia.
- Łagodzenie skutków niepełnosprawności poprzez poprawę warunków życia osób niepełnosprawnych w miejscu zamieszkania oraz w budynkach użyteczności publicznej.
- Rozwój działań aktywizujących społecznie osoby zawodowo niepełnosprawnych.
- Rozwój systemu wsparcia oraz poziomu usług na rzecz osób niepełnosprawnych.
- Podnoszenie świadomości społecznej na temat problemów osób niepełnosprawnych i ich rodzin.
- Aktywizacja i integracja podmiotów wspierających osoby niepełnosprawne.

W całym 2023 roku regularnym wsparciem objęto 24 osób niesamodzielną z uwagi na stan zdrowia oraz podeszły wiek. Wśród nich było 16 osoby legitymujące się z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności, 4 o stopniu umiarkowanym. Pozostałe osoby dopiero oczekujące na komisję lekarską. 10 środowisk objęto regularnym, intensywnym wsparciem interdyscyplinarnym opiekuna medycznego i pracownika socjalnego, które w większości przypadków jest kontynuowane.

Na rzecz podopiecznych organizowano następujące działania:

- Poradnictwo indywidualne z radcą prawnym w celu podniesienia świadomości w zakresie prawa cywilnego, oraz zapoznanie z przysługującymi ulgami
- Zabiegi rehabilitacyjne w Ośrodku Zdrowia podczas turnusów rehabilitacyjnych oraz w sanatorium.
- Łagodzenie skutków niepełnosprawności poprzez poprawę warunków życia poprzez wspieranie, motywowanie i otoczenie opieką osoby niepełnosprawne co ma na celu umożliwić czas wolny na wytchnienie dla członków tej rodziny.
- Trening umiejętności gospodarowania budżetem domowym.

- Pomoc w wypełnianiu wniosków do instytucji medycznych oraz urzędowych.
- Asystowanie podczas podróży do instytucji medycznych oraz w załatwianiu spraw urzędowych.
- Podejmowanie działań związanych z likwidacją barier w miejscu zamieszkania zgodnie z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych.
- Kierowano do specjalistów (psychologa, pedagoga, logopedy, psychiatry, rehabilitantów 6 osób).
- Praca nad poprawą wizerunku , w celu podniesienia poczucia własnej wartości, w tym również motywacja do podjęcia leczenia stomatologicznego.
- Kierowanie podopiecznych na kursy i szkolenia zawodowe mające na celu podniesienie kwalifikacji i umiejętności zawodowych, zgodnie z ich predyspozycjami określonymi we współpracy z doradcą zawodowym.
- Motywowanie osób uzależnionych do podjęcia i udziału w terapii w Ośrodku Profilaktyki i Terapii Uzależnień.
- Uczestnictwo (w roli świadka) w rozprawach sądowych z udziałem opiekuna prawnego.
- W okresie przedświątecznym w trosce o podopiecznych zainicjowałam Świąteczną Akcję we współpracy z Szkołą Podstawową Ekolog w Rumi dla 3 rodzin.
- Zaangażowanie instytucji zewnętrznych w tym Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych PUK do działań w zakresie przeprowadzek na rzecz osób niepełnosprawnych.
- Aktywny udział przy działaniach mających na celu polepszenie warunków bytowych.
- Zorganizowanie akcji promocyjnej na rzecz poszerzenia świadomości uczniów szkół podstawowych w naszym mieście oraz dorosłych w związku z Międzynarodowym Dniem Osób Niepełnosprawnych.
- Wspieranie podopiecznych artykułami medycznymi oraz ortopedycznymi w celu poprawienia im jakości życia.
- Organizowanie akcji charytatywnych w ramach działań prospołecznych rzecz dzieci, osób starszych oraz osób z niepełnosprawnością.

Doświadczeniem ostatnich trzech lat pokazuje ,że w codziennej pracy opiekuna do spraw os. niepełnosprawnych ważnym czynnikiem jest czas i zaangażowanie. Opiekun jest swojego rodzaju łącznikiem między osobami i instytucjami zaangażowanymi w pomoc na rzecz osób niepełnosprawnych i niesamodzielnych. Przy odpowiedniej ilości czasu ,może dogłębnie zająć się rozeznaniem sytuacji podopiecznych. Pomóc im odnaleźć i wykorzystać własny potencjał i mocne strony, które często stanowią fundament pracy z podopiecznym. Jednocześnie nawiązuje kontakty i integruje działania wszystkich osób i instytucji działających na rzecz poprawy sytuacji ludzi niepełnosprawnych czy niesamodzielnych. Podsumowując można stwierdzić, że opiekun do spraw osób niepełnosprawnych jest osobą mającą możliwość udzielania skutecznej pomocy, która może doprowadzić do wyjścia z kręgu wykluczenia społecznego.

2.13 POBYT W DOMU POMOCY SPOŁECZNEJ

W **2023 roku** do domów pomocy społecznej skierowano **6 osób ↓**, głównie z powodu niepełnosprawności i długotrwałej choroby. Natomiast **6 osób ↓** przebywających w DPS zmarło. Łącznie w placówkach tego typu przebywało **45 ↑ osób**. Na dzień 31 grudnia 2023 roku w domach pomocy społecznej przebywało **40 ↑ osób**.

Wśród przebywających w domach pomocy społecznej **35 osób** otrzymywało własne świadczenia emerytalno-rentowe, w tym żadna osoba w całości nie pokrywała kosztu pobytu w domu pomocy społecznej, a **10 osób** korzystało z pomocy w formie zasiłku stałego, w przypadku jednej osoby jedyne źródło jej utrzymania stanowi zasiłek pielęgnacyjny. Mieszkańcy domów pomocy społecznej opłacają pobyt samodzielnie, w wysokości nie większej niż **70%** własnego dochodu. Pozostałe koszty pobytu pokrywała Gmina. W **2023** roku realizowano **7** umów z osobami zobowiązanymi do alimentacji, które partycypowały w kosztach utrzymania mieszkańców DPS, natomiast **5 osób** zostało zobowiązanych do odpłatności na podstawie decyzji administracyjnej. W 2023 roku w domach pomocy społecznej łącznie przebywało **45 osób**, na ten cel wydatkowano kwotę **2.089.609,93 zł**.

Tabela nr 3 Liczba osób w poszczególnych typach domów pomocy społecznej

Domy pomocy społecznej	Liczba osób przebywających
Razem, w tym:	45↑
dla osób w podeszłym wieku	3
dla osób przewlekle somatycznie chorych	20
dla osób przewlekle psychicznie chorych	19↑
dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie	2
dla osób niepełnosprawnych intelektualnie dzieci i młodzieży	1

Tabela nr 4 Koszty utrzymania w DPS.

Dom Pomocy Społecznej	Średni miesięczny koszt utrzymania w DPS (1 m-c) zł	Ilość osób
Zgromadzenie Sióstr Benedyktynek Samarytanek , Bielawki 47, 83-130 Pelplin	5 943,76↑	1
Dom Pomocy Społecznej, ul. Majkowskiego 3, 84-100 Puck	5 743,59↑	1
Dom Pomocy Społecznej w Lubkowie, ul. Długa 50, 84- 110 Krokowa	5 365,77↑	1

Dom Pomocy Społecznej w Strzebielinku, 84-250 Gniewino	6 060,00↑	9
Dom Pomocy Społecznej, ul. Zamkowa 19, 77-330 Czarne	6 835,00↑	2
Dom Pomocy Społecznej, ul. Mickiewicza 49, Sopot	5 928,62↑	1
Dom Pomocy Społecznej, ul. Św. Jacka 14, 84-230 Wejherowo	5 850,00↑	13
Dom Pomocy Społecznej, ul. Przebendowskiego 1, 84-200 Wejherowo	6 189,00↑	4
Dom Pomocy Społecznej „MORS” , ul. Morska 11, 82-103 Stegna	5 386,00↑	1
Dom Pomocy Społecznej prowadzony przez Zgromadzenie Braci Szkół Chrześcijańskich, Przytocko 39, 77-230 Kępice	6 104,86↑	1
Dom Pomocy Społecznej w Rokocinie, ul. Parkowa 4, 83-200 Starogard Gdański	6 356,63↑	1
Dom Pomocy Społecznej Zgromadzenia Sióstr św. Jadwigi Dla Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej Intelaktualnie, ul. Kasprzaka 10, 82-300 Elbląg	4 397,00↑	1
Dom Pomocy Społecznej w Pęcławicach Górnych 23, 78-210 Bogoria	4 674,00↑	1
Dom Pomocy Społecznej w Majdanie Wielkim, 22-440 Krasnobród	4 943,00↑	1
Dom Pomocy Społecznej w Koszelewie, Koszelew 2, 09-530 Gąbin	6 248,00↑	1
Dom Pomocy Społecznej w Uzdowie, Uzdowo 18/19 13-214 Uzdowo	5 588,00↑	1
Dom Pomocy Społecznej w Siemionkach, 88-324 Siemionki 13,	5 610,63↑	1
Dom Pomocy Społecznej w Szpęgawsku, ul. Kasztanowa 23 83-200 Starogard Gdański	5 494,01↑	4

Tabela nr 5 Wydatki związane z pobytem klientów w domach pomocy społecznej.

Wyszczególnienie	Wydatek w zł
2013	535 232,08
2014	608 881,65
2015	684 933,50
2016	867 026,46
2017	1 026 451,66
2018	1 185 322,17
2019	1 213 113,03
2020	1 209 713,21
2021	1 273 967,72
2022	1 510 725,69
2023	2 089 609,93

Z powyższej tabeli widać, że na przestrzeni dziesięciu lat koszty utrzymania podopiecznych w DPS wzrosły ponad trzykrotnie. Natomiast wydatki w roku **2023** w stosunku do roku 2022 wzrosły o 578.884,24↑ zł. Spowodowane to jest głównie wzrostem kosztu pobytu za jeden miesiąc pensjonariuszy DPS.

W 2023 zmarło **6** mieszkańców . Następnie, w ciągu trwania roku umieszczono kolejne osoby. Wzrost wydatków na realizację tego zadania spowodowany jest corocznym wzrostem kosztów utrzymania jednego mieszkańca, w poszczególnych domach oraz długim okresem przebywania osób w domu pomocy społecznej. W związku z trwającym procesem starzenia się społeczeństw oraz rosnącą stopą inflacji, która skutkuje wzrostem cen towarów i usług, należy spodziewać się dalszego wzrostu kosztów realizacji tego zadania.

W 2023 roku **7 osób**, na podstawie zawartych umów, partycypowało w comiesięcznych kosztach pobytu członka rodziny w DPS, natomiast **5 osób** zostało zobowiązanych do odpłatności na podstawie decyzji administracyjnej. Łącznie w roku sprawozdawczym dokonano wpłat na kwotę **24 863,77 zł**.

3. ŚWIADCZENIA FINANSOWE

Przyznawanie świadczeń z pomocy społecznej na bieżące potrzeby rodziny jest traktowane, jako wsparcie, prowadzonej pracy socjalnej mającej na celu usamodzielnienie klienta. Świadczenia z pomocy społecznej udzielane były w szczególności w formie zasiłków stałych, okresowych oraz celowych

Tabela nr 6 Udzielone świadczenia w roku 2023 – zadania własne Gminy (wg decyzji administracyjnych)

Forma pomocy	Liczba osób, którym przyznano świadczenia	Kwota świadczeń w zł
Zasiłki stałe	271	1 664 126
Składka na ubezpieczenie zdrowotne (zasiłek stały)	244	131 964
Składka na ubezpieczenie zdrowotne (indywidualny program zatrudnienia socjalnego)	20	8 801
Zasiłki okresowe	194	209 101
Schronienie	47	374 984
Posiłek	182	208 204
w tym posiłek dla dzieci	124	60 532
Usługi opiekuńcze	31	157 413
w tym specjalistyczne usługi opiekuńcze	0	0
Zasiłki celowe – zdarzenie losowe	2	8 240
Zasiłki celowe i w naturze	348	497 697
w tym zasiłki celowe specjalne	21	33 007

Zasiłki celowe przyznawano głównie na zakup posiłku lub żywności w ramach realizacji Rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” i specjalne zasiłki celowe w ramach Projektu „Klub integracji Społecznej - Zagórze”. W 2023 roku, udzielono zasiłki celowe z tytułu zdarzenia losowego na kwotę 8 240,00 zł.

W 2023 odnotowano duży wzrost kosztów związanych z udzieleniem schronienia. Kwota jaką przeznaczono na ten cel w 2022 roku to 264 992,00 zł, a w 2023 roku wzrosła ona do 374 984 zł (wzrost o 109 992,00 zł). W roku sprawozdawczym OPS zlecił sprawienie 10 pogrzebów, którego wartość wraz z kosztami „cmentarnymi” wyniosła 60 970,00 zł tj. średnio 60 97,00 za 1 pogrzeb.

4. UBEZPIECZENIE ZDROWOTNE FINANSOWANE ZE ŚRODKÓW PUBLICZNYCH

Uchwałą nr XXVI/275/2016 Rady Miejskiej Rumi z dnia 18 sierpnia 2016 r. w sprawie zmiany Uchwały Nr VIII/65/2015 z dnia 30 kwietnia 2015 r. w sprawie nadania Statutu Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rumi, Ośrodek przejął realizację zadania w zakresie potwierdzania prawa do świadczeń opieki zdrowotnej osób, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (j.t. Dz.U.2024.146). Zmiany Statutu dały Ośrodkowi możliwość „załatwiania spraw i wydawania decyzji dotyczących potwierdzania prawa do świadczeń opieki zdrowotnej osób, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt. 2” cytowanej powyżej ustawy. Ubezpieczenie przysługuje przez okres 90 dni innym niż ubezpieczeni, osobom posiadające miejsce zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, które posiadają obywatelstwo polskie lub uzyskały w Rzeczypospolitej

Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą, lub zezwolenie na pobyt czasowy udzielone w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c lub d ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (j.t. Dz.U.2021.2354 ze zm.), spełniające kryterium dochodowe, o którym mowa w art. 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (j.t. Dz.U.2023.901 ze zm.), co do których nie stwierdzono okoliczności, o której mowa w art. 12 tej ustawy, na zasadach i w zakresie określonych dla ubezpieczonych. Decyzja w sprawie przyznania świadczeń wydawana jest po przedłożeniu przez świadczeniobiorcę, dokumentów potwierdzających zamieszkiwanie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz dokumentów potwierdzających: posiadanie obywatelstwa polskiego lub posiadanie statusu uchodźcy, lub objęcie ochroną uzupełniającą, lub posiadanie zezwolenia na pobyt czasowy udzielonego w związku z okolicznością, o której mowa w art. 159 ust. 1 pkt 1 lit. c lub d ustawy o cudzoziemcach. Kolejnym etapem jest przeprowadzenie rodzinnego wywiadu środowiskowego oraz stwierdzenie spełniania kryterium dochodowego, o którym mowa w art. 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, jak również braku okoliczności, o której mowa w art. 12 ustawy o pomocy społecznej.

W okresie od 01 stycznia do 31 grudnia 2023 roku, w związku z realizacją przedmiotowego zadania, wydano 74 ↑ decyzje administracyjne.

5. REALIZACJA ZADAŃ W ZAKRESIE ŚWIADCZEŃ RODZINNYCH DLA OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ

W ramach ustawy o świadczeniach rodzinnych realizuje się także następujące świadczenia opiekuńcze:

- zasiłek pielęgnacyjny;
- świadczenie pielęgnacyjne;
- specjalny zasiłek opiekuńczy.

W 2023 roku liczba świadczeń w formie zasiłku pielęgnacyjnego wyniosła **26 749** na kwotę **5 773 504,00 zł** z którego skorzystało **2 237 osób**.

Tabela nr 7 Zasiłek pielęgnacyjny w latach 2021-2023

Wyszczególnienie	Rok 2021	Rok 2022	Rok 2023
Liczba świadczeń	24 095	24 945	26 749
Kwota świadczeń	5 119 062	5 384 065	5 773 504

Na koniec okresu sprawozdawczego świadczenie pielęgnacyjne pobierało **377 osób**, którym wypłacono **4 524** świadczeń pielęgnacyjnych na kwotę **11 098 345 zł**.

Zaobserwować można wzrost liczby świadczeń co związane jest ze stałym wzrostem kwoty tego świadczenia, a tym samym stworzeniem komfortowych warunków do opieki nad osobą niepełnosprawną. W roku 2023 świadczenie pielęgnacyjne wynosiło **2 458,00 zł** miesięcznie, zaś od 1 stycznia 2024r. wynosi **2 988,00 zł** miesięcznie.

Tabela nr 8 Świadczenie pielęgnacyjne w latach 2021-2023

Wyszczególnienie	Rok 2021	Rok 2022	Rok 2023
Liczba świadczeń	3 354	3 967	4 524
Kwota świadczeń	6 571 681	8 376 268	11 098 345

W 2023 roku zgodnie z ustawą z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów realizowano wypłatę zasiłków dla opiekuna, w związku z wydanymi decyzjami na podstawie wniosków złożonych do 15 września 2014 r. Wypłacono **14** świadczeń na łączną kwotę **8 680,00 zł** dla **2 osób**. Dla porównania w roku **2022** zasiłek dla opiekuna pobierany był na **5** osób. Obecnie zasiłek dla opiekuna pobiera jedna osoba.

Na podstawie ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych (tj. Dz. U. z 2008 r. nr 164 poz. 1027 z późna. zm.) obowiązkowemu ubezpieczeniu zdrowotnemu podlegają osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne i specjalny zasiłek opiekuńczy oraz zasiłek dla opiekuna jeżeli nie podlegają ubezpieczeniu z innego tytułu.

W **2023** roku zrealizowano **2 127 świadczeń, dla 177 osób**. Łączny koszt opłaconych składek wyniósł **470 411,00 zł**.

Za osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy i zasiłek dla opiekuna Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej odprowadzał również składki na ubezpieczenie emerytalno-rentowe. W roku sprawozdawczym opłacono **3 295 składek** na kwotę **2 222 138,00 zł dla 275 osób**.

Ustawa z dnia 4 listopada 2016 roku o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” wprowadziła od 1 stycznia 2017 roku jednorazowe świadczenie z tytułu urodzenia się dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu. Świadczenie to wypłacane jest w kwocie **4 000,00 zł**. W roku **2023** wypłacono **4** jednorazowych świadczeń na kwotę **16 000,00 zł**. W roku **2022** wypłacono **6** takich świadczeń.

6. PODSUMOWANIE I POTRZEBY

Konieczna jest dalsza realizacja działań w kierunku deinstytucjonalizacji oraz rozwój usług społecznych dla osób z niepełnosprawnością.

Cele i zadania:

1. Aktywizacja społeczna i zawodowa osób niepełnosprawnych

L.p.	Rodzaj działania	Proponowane zadania w ramach działania	Realizatorzy	Podsumowanie
1.	Zwiększenie aktywności społecznej osób niepełnosprawnych	Współpraca z instytucjami kultury, sportu i rekreacji na terenie gminy w zakresie korzystania z ich oferty przez osoby niepełnosprawne.	MOPS,UM, WTZ,NGO, MDK, MOSiR	Nastąpiło zwiększenie liczby imprez sportowych, rekreacyjnych, kulturalnych dostępnych dla osób z niepełnosprawnościami
		Prowadzenie poradnictwa dla osób niepełnosprawnych i ich opiekunów	MOPS,PCPR, NGO	Poradnictwo realizowane przez specjalistów MOPS oraz przez Specjalistów w Punkcie Konsultacyjnym. Poradnictwo dot. świadczeń PFRON realizowane przez PCPR
		Organizowanie imprez o charakterze integracyjnym, kulturalnym i rekreacyjnym	MOPS,UM, NGO	Dni otwarte w KIS, festyny rodzinne
		Świadczenie usług opiekuna medycznego ds. osób niepełnosprawnych	MOPS	W roku 2023 objęto regularnym wsparciem 24 osoby niesamodzielne z uwagi na stan zdrowia oraz podeszły wiek. Wśród nich było 16 osoby legitymujące się znacznym stopniem niepełnosprawności, 4 umiarkowanym, pozostałe oczekiwały na orzeczenie.
2.	Zwiększenie potencjału zawodowego osób niepełnosprawnych	Współpraca z Centrum Integracji Społecznej	MOPS, CIS	Skierowano do CIS 20 osób z niepełnosprawnościami
		Upowszechnianie ofert pracy	MOPS	PUP, Spółdzielnia socjalna Linia Zagórska Struga
		Upowszechnianie zatrudnienia wspieranego	MOPS	PUP, Pracodawcy Zrealizowano targi pracy w KIS
		Organizowanie prac społecznie użytecznych	MOPS	PUP, Zrealizowano targi pracy w KIS

2. Zwiększenie dostępności usług dla osób niepełnosprawnych i ich rodzin

L.p.	Rodzaj działania	Proponowane zadania w ramach działania	Realizatorzy	Partnerzy
1.	Podnoszenie kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania na rzecz osób niepełnosprawnych	Wymiana dobrych praktyk w zakresie pomocy osobom niepełnosprawnym i ich rodzinom	MOPS	Wizyta studyjna w ŚDS Wejherowo, Wizyta studyjna w COM w Kępicach
		Doradztwo dla JOPS/NGO w ramach środków PFRON dla osób niepełnosprawnych	PCPR, PFRON	Na bieżąco
		Udział w szkoleniach, seminariach, itp.	MOPS	Na bieżąco
2.	Podjęcie działań zmierzających do zwiększenia dostępności miejsc w ośrodkach wsparcia	Opracowanie koncepcji i harmonogramu utworzenia środowiskowego domu samopomocy	UM, WSS, MOPS, Caritas	1. Utworzono Środowiskowy Dom Samopomocy w Caritas Rumia dla 20 uczestników. 2. Utworzono Centrum Opiekuńczo Mieszkalne dla 23 uczestników. 3. Utworzono Klub Seniora dla 30 osób.
3.	Zwiększenie dostępności usług asystenta osób niepełnosprawnych	Zwiększenie liczby etatów asystentów osób niepełnosprawnych w MOPS	MOPS, SS Przystań	Przystąpienie i realizacja Rządowego Programu „Asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością” Od kwietnia 2023 r. do 10.12 2023r. z w/w Programu skorzystało 65 osób , mieszkańców Rumi, w tym 36 osoby ze znacznym stopniem niepełnosprawności z niepełnosprawnością sprzężoną, 25 osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności oraz 6 osób o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności.
4.	Podjęcie działań zmierzających do utworzenia mieszkania chronionego dla osób z niepełnosprawnością	Opracowanie koncepcji i harmonogramu utworzenia mieszkania chronionego	MOPS, UM	Zakupiono i utworzono dwa mieszkania chronione, w tym jedno wspomagane dla 4 osób z niepełnosprawnością oraz jedno treningowe dla 3 osób z niepełnosprawnością.

5.	Rozwój sieci wsparcia dla osób niepełnosprawnych i ich opiekunów	Zapewnienie usług opieki dziennej	MOPS, UM	Przystąpienie i realizacja Rządowego Programu „Opieka wytchnieniowa” Od maja 2023 r. 10.12 2023 r. z Programu skorzystało 16 rodzin (opiekun + osoba z niepełnosprawnością) , mieszkańców Rumi, w tym 14 osób dorosłych posiadających orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności oraz 2 osoby niepełnoletnie posiadające orzeczenie o stopniu niepełnosprawności.
6.	Zwiększenie dostępności do usług	Zapewnienie opieki asystenta, likwidacja barier	MOPS	Gmina Miejska Rumia przystąpiła w roku 2023 do realizacji Modułu II w ramach Korpusu Wsparcia Seniorów – edycja 2023. TELEOPIEKA. Program był realizowany przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Rumi w terminie od sierpnia 2023 r. do 31.12.2023 r. 21 osób objęto wsparciem.
7.	Rozwój nowych form wsparcia	Zwiększenie dostępności miejsc świadczenia wsparcia	MOPS, SSL-ZS,UM	1. Utworzenie Centrum Opiekuńczo – Mieszkalnego dla 23 osób w tym: dla 15 osób w formie wsparcia dziennego, dla 8 osób w formie wsparcia całodobowego. 2.Przystąpienie do Rządowego Programu Senior +, utworzenie przy Caritas Klubu Seniora dla 30 osób.
8.	Pozostałe formy wsparcia	Usługi	MOPS	1. Usługi zwykłe – 28 osób 2. Specjalistyczne usługi dla osób z zaburzeniami – 38 osób 3. Usługi 75 + - 4 osoby 4. Pomoc finansowa

Sporządziła:

Gabriela Konarzewska

DYREKTOR
Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Rumi

mgr Gabriela Konarzewska